
§§ 32 og 31 anmeldelse

Udvidelse og ændring af dyreholdet på Kongestensgård

Udvidelsen og ændringen omfatter:
Kongestensvej 24, 4400 Kalundborg
Driftsherre
Lars Olsen
Kongestensvej 24
4400 Kalundborg
CVR: 79241911

Annonceringsdato: 23. december
2014

Afgørelse

Kalundborg Kommune afgør, at den anmeldte udvidelse og ændring af dyreholdet på Kongestensvej 24, 4400 Kalundborg kan foretages uden udarbejdelse af miljøgodkendelse, jf. bestemmelserne i Husdyrloven¹.

Der er ansøgt om at udvide antallet af dyr i de eksisterende bygninger på ejendommen og ændre sammensætningen af dyretype.

Det vurderes, at udvidelsen og ændringen kan foretages inden for de rammer, der fremgår af godkendelsesbekendtgørelsens² §§ 32 og 31.

Ejendommens tilladte dyrehold vil herefter være 460 årssøer, 2.025 slagtesvin (32-105 kg), 4.357 polte (32-85) og 6.600 smågrise (7,20 - 32 KG) svarende til 256,81 dyreenheder (DE).

Projektet

Kalundborg Kommune modtog den 10. november 2014 landboforeningen Gefions ansøgning om udvidelse og ændring af husdyrproduktionen på Kongestensvej 24, 4400 Kalundborg. Virksomhedens grunddata fremgår af tabel 1.

Tabel 1: Husdyrbrugets data

Bedriftens adresse	Kongestensvej 24, 4400 Kalundborg.
Ejendomsnummer	3260020710
Matrikelnumre	6a, Bjørnstrup By, Røsnæs
Listebetegnelse	Kategori 1 husdyrbrug > 250 DE
CVR-nummer - ejer	79241911
P-nummer - ejer	1002575834
Driftsherre	Lars Olsen
CHR-nummer	12127

Ejendommens hidtidige tilladte produktion er på 460 årssøer, 1.780 slagtesvin (32 -107 kg), 3.920 polte (32 - 85 kg) og 5.700 smågrise (7,3 - 32 kg) svarende til i alt 251,79 DE i 2010 beregning.

I forbindelse med ændringen anvendes de eksisterende stalde og bygninger på ejendommen.

Anmeldelsen er sket i henhold til godkendelsesbekendtgørelsens §§ 32 og 31.

¹ Lovnr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer

² Bek. nr. 1280 af 8. november 2013 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

Kalundborg Kommunes vurdering af anmeldelsen

Etablering, ændring eller udvidelse af husdyrbrug på over 75 dyreenheder kræver som udgangspunkt udarbejdelse af en godkendelse i henhold til husdyrloven. Jf. lovens § 17 kan visse ændringer af husdyrbrug dog foretages ved anmeldelse til kommunen, herunder kan dyreholdet udvides og ændres, hvis en række konkrete forudsætninger er opfyldt.

Udvidelse af dyreholdet - fulde stalde efter § 32

Der ansøges om at udvide dyreholdet i de eksisterende stalde.

Forudsætningerne, der skal være opfyldt i den konkrete anmeldelse, fremgår af godkendelsesbekendtgørelsens § 32 og Kalundborg Kommune vurderer herunder om husdyrbruget opfylder betingelserne for at foretage ændringen.

1. Der må i forbindelse med ændringen af dyreholdet ikke foretages godkendelsespligtige ændringer af anlægget. Udvidelsen af dyr sker i de eksisterende svinestalde på anlægget. Kommunen har derfor vurderet, at der ikke foretages godkendelsespligtige ændringer af staldene som følge af udvidelsen.
2. Antal husdyr må ikke udvides i staldanlæg, der ligger mindre end 300 meter til Naturområder omfattet af husdyrlovens § 7, stk. 1 eller i staldanlæg der ligger mindre end 100 meter til andre ammoniakfølsomme naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for internationale naturbeskyttelsesområder, eller heder, moser og overdrev omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 samt ammoniakfølsomme skove. Der er i den konkrete sag ingen af de ovennævnte beskyttede naturområder eller naturtyper inden for henholdsvis 300 og 100 meter fra anlægget. Kommunen vurderer derfor, at den ønskede ændringer opfylder kriteriet.
3. Udvidelsen af dyreholdet skal overholde lugtgenekriteriet, der fremgår af godkendelsesbekendtgørelsen. Der beregnes geneafstande til henholdsvis enkeltbolig, samlet bebyggelse og byzone. Hvis kriteriet skal overholdes må der ikke ligge beboelser af den enkelte type inden for de beregnede geneafstande. I den konkrete sag ligger der ingen af de enkelte typer inden for de respektive geneafstande. Det er derfor kommunens vurdering at udvidelsen opfylder kriteriet.
4. Husdyrbrugets gødning må ikke udbringes på arealer, der kan klassificeres som fosforklasse 2 eller 3, jf. godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Alle arealer ligger uden for lavbundsområde og dermed fosforklasse 2. Kalundborg kommune vurderer på den baggrund, at bedriften i forbindelse med den ønskede ændring opfylder dette kriterium.
5. Produktionen af hver dyretype må højst udvides således, at antallet af dyreenheder efter omregningsfaktoren for dyreenheder for planåret 2010/2011 ikke overstiger antallet af dyreenheder beregnet efter omregningsfaktoren for planåret 2008/2009.

Ejendommens produktion før og efter

Dyretype	2007/2009 niveau		2010/2011 niveau	
	Antal dyr	DE	Antal dyr	DE
Slagtesvin	1.780 (32-107kg)	54,4	2.025 (32-105kg)	54,2
Polte	3.920 (32-85kg)	77,5	4.525 (32-85kg)	77,3
Smågrise	5.700 (7,3-25kg)	25,3	5.700 (7,2-25kg)	20,5
Smågrise	5.700 (25-32 kg)	7,2	7.050 (25-32kg)	10
I alt		164,4		162

Udvidelsen holder sig inden for rammerne af de dyreenheder, der er tilladt og det er kommunens vurdering at udvidelsen opfylder kriteriet.

6. Produktionen må ikke tidligere have benyttet anmeldeordningens mulighed for udnyttelse af fulde stald. Kommunen har ikke tidligere behandlet en anmeldelse om fulde stalde på ejendommen. Kalundborg Kommune konstaterer dermed, at de ønskede ændringer opfylder kriteriet.
7. Ændringen må ikke medføre, at stipladsgrænsen i husdyrlovens § 12 stk. 1 overskrides, med mindre dyreholdet er omfattet af en godkendelse meddelt efter § 12 husdyrloven eller § 33 i miljøbeskyttelsesloven³. Dyreholdet er omfattet af en miljøgodkendelse meddelt efter § 33 i Miljøbeskyttelsesloven, og Kalundborg Kommune konstaterer derfor, at vilkåret er overholdt.

Konklusion

Kommunen vurderer, at den ønskede udvidelse af dyreholdet på ejendommen lever op til de kriterier der fremgår af Godkendelsesbekendtgørelsens § 32. På den baggrund kan udvidelsen af dyreholdet på Kongstensvej 24, 4400 Kalundborg foretages uden udarbejdelse af en miljøgodkendelse, jf. bestemmelserne i husdyrloven.

Ændring af dyreholdet - § 31

Der ansøges om at ændre husdyrbrugets produktion ved at ændre dyreholdet inden for dyregruppen svin. Forudsætningerne, der skal være opfyldt i den konkrete anmeldelse, fremgår af godkendelsesbekendtgørelsens § 31 og Kalundborg Kommune vurderer herunder om husdyrbruget opfylder betingelserne for at foretage ændringen.

1. Der må i forbindelse med ændringen af dyreholdet ikke foretages godkendelsespligtige ændringer af anlægget. Skift mellem dyretyperne sker uden at ændre på det eksisterende staldanlæg. Kommunen har derfor vurderet, at der ikke foretages godkendelsespligtige ændringer af staldene som følge af denne omlægning.
2. Ændringen kan som udgangspunkt kun foretages inden for de enkelte dyregrupper, f.eks. svin. Ændringen er et skift i dyretype mellem de enkelte grupper af svin. Kommunen har derfor vurderet, at ændringen opfylder betingelsen.
3. Ændringen må ikke medføre en stigning i den samlede lugtemission fra anlægget. Kalundborg Kommune har ud fra anmeldelsen beregnet, at anlæggets samlede

³ Lovbekendtgørelse nr. 879 af 26. juni 2010 om miljøbeskyttelse

lugtemission falder som følge af ændringen fra 23.325 LE til 23.302 LE og fra 62.188 OU til 61.792 OU. Kalundborg Kommune konstaterer dermed, at de ønskede ændringer opfylder betingelsen.

4. Ændringen må ikke medføre en stigning i lugtemissionen fra den stald, der ligger nærmest naboer/boligområder, med mindre naboer/boligområdet ligger mere end to gange den beregnede geneafstand væk fra staldene. Ligeledes må lugtemissionen i det enkelte staldanlæg kun øges, såfremt lugtforøgelsen er mindre end en samtidig lugtemissionsreduktion fra staldanlæg på samme husdyrbrug, der ligger tættere på naboer/boligområder. Der sker en lugtforøgelse i smågrisestalden, men samtidig en større lugtreduktion i slagtesvinestalden vest for smågrisestalden. Staldene ligger mere end 2 gange geneafstanden væk fra nabobeboelser mod øst. Kommunen vurderer derfor, at de ønskede ændringer opfylder dette kriterie.
5. Ændringen må ikke medføre en stigning i den samlede ammoniakemission fra anlægget. Det fremgår af anmeldelsens vedsendte IT-ansøgning, at anlæggets samlede ammoniakemission falder med 28,82 kg N/år som følge af ændringen. Kalundborg Kommune konstaterer dermed, at de ønskede ændringer opfylder betingelsen.
6. Ændringen må ikke medføre en forøget ammoniak deposition på naturområder omfattet af Husdyrgodkendelseslovens § 7, naturområder der er udpegningsgrundlag for habitatområder, heder, overdrev, moser og ammoniakfølsomme skove. Med faldet i ammoniakemissionen fra anlægget beregnes der ikke en forøget deposition på omkringliggende naturområder som følge af ændringen. Det er derfor kommunens vurdering at ændringen opfylder dette kriterie.
7. Den samlede kvælstof- og fosformængde "ab lager" må ikke øges som følge af ændringen. I den konkrete sag sker der et fald af ab lager på 37 kg N/år og 5 kg P/år. Kalundborg Kommune konstaterer dermed at de ønskede ændringer opfylder dette kriterie.

Konklusion

Kommunen vurderer, at den ønskede ændring af dyreholdet på ejendommen lever op til de kriterier der fremgår af Godkendelsesbekendtgørelsens § 31. På den baggrund kan ændringen af dyreholdet på Kongestensvej 24, 4400 Kalundborg, foretages uden udarbejdelse af en miljøgodkendelse, jf. bestemmelserne i Husdyrgodkendelsesloven.

Øvrige bestemmelser

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser uanset afgørelsen. Herunder er det ejers ansvar at indhente eventuelt nødvendige tilladelser efter anden lovgivning.

Driften må ikke ændres yderligere på en måde, der kan indebære forøget forurening eller andre virkninger på miljøet, uden kommunalbestyrelsens forudgående godkendelse af ændringen.

Afgørelsen er ikke afhængig af ejendommens ejerforhold, og en eventuel anden ejer er forpligtet af afgørelsen.

Partshøring

I perioden den 8. december 2014 til den 22. december 2014 foretog Kalundborg Kommune høring af naboer og relevante parter.

Der indkom ingen bemærkninger i perioden.

Klagevejledning

Afgørelser efter husdyrloven kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet, jf. husdyrlovens § 76, stk. 1. Klagefristen er 4 uger fra afgørelsen offentliggøres, jf. § 79, stk. 1.

Miljøgodkendelsen vil blive offentliggjort i Ugeavisen for Kalundborg og på Kalundborg Kommunes hjemmeside den 30. december 2014. Klager skal indgives skriftligt og skal sendes til Kalundborg Kommune, så vidt muligt elektronisk på: teknik.miljo@kalundborg.dk. Klagefristen er senest den 28. januar 2014.

Kommunen giver ansøger besked, hvis der indkommer klager over afgørelsen og sender klagen videre til Natur og Miljøklagenævnet efter klagefristens udløb.

Kommunens afgørelser kan efter husdyrlovens § 84 påklages af afgørelsens adressat, miljøministeren, og enhver, der har individuel, væsentlig interesse i sagens udfald, samt Sundhedsstyrelsen. Endvidere er en række foreninger og organisationer klageberettigede jævnfør husdyrlovens § 85 - § 87.

Det skal bemærkes, at et projekt godt kan igangsættes, selvom der klages over afgørelsen, med mindre Natur- og Miljøklagenævnet tillægger klagen opsættende virkning for projektet. Dette sker på ansøgers egen regning og risiko. Det følger af § 81, stk. 1., at miljøklagenævnet ved sin behandling kan ændre eller ophæve en tilladelse, godkendelse eller dispensation efter loven.

En tilladelse, der indeholder vilkår til sikring af de landskabelige værdier, jf. husdyrlovens § 27, stk. 1, nr. 3, eller vilkår om placering af gyllebeholdere, jf. husdyrlovens § 27, stk. 2, har dog opsættende virkning med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Hvis afgørelsen ønskes prøvet ved en domstol, skal sagen være anlagt inden 6 måneder efter endelig afgørelse, jf. husdyrlovens § 90. Fristen regnes fra annonceringsdatoen.

Husdyrlovens retningslinjer for klage og søgsmål vedlægges.

Klagegebyr

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr.

De modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Kalundborg Kommune. De skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Afgørelsen er truffet af

Kresten Aarøe /frwe

Landskabsforvalter

Direkte 59 53 52 38

kresten.aaroe@kalundborg.dk

Vedlagt er:

Uddrag fra Husdyrloven vedr. klage og søgsmål

Kopi af afgørelsen er sendt til følgende:

Landboforeningen Gefion, att.: Piil Krogsgaard, E-Mail: pk@gefion.dk

Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Sjælland, E-mail: sjl@sst.dk

Danmarks Naturfredningsforening, E-mail: dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Kalundborg afdeling, E-mail: dnkalundborg-sager@dn.dk

Friluftsrådet Nordvestsjælland, E-mail: kreds14@friluftsradet.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, E-mail: post@sportsfiskerforbunder.dk

og lbt@sportsfiskerforbundet.dk

Lokalafdelingen af Danmarks Sportsfiskerforbund, E-mail: mkh@ka-net.dk

Dansk Ornitologisk Forening, E-mail: natur@dof.dk

Lokalafdelingen af Dansk Ornitologisk Forening, E-mail: kalundborg@dof.dk

Det Økologiske Råd, E-mail: husdyr@ecocouncil.dk

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, E-mail: ae@aeraadet.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, E-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Uddrag fra husdyrgodkendelsesloven vedr. klage og søgsmål

Kapitel 7

Klage og søgsmål

§ 76. Medmindre andet fremgår af lovens bestemmelser, jf. dog § 78, kan kommunalbestyrelsens afgørelser og beslutninger efter loven eller regler, der er fastsat med hjemmel i loven, påklages til Natur- og Miljøklagenævnet som sammensat efter § 5, stk. 1, nr. 1, i lov om Natur- og Miljøklagenævnet.

Stk. 2. Tilsvarende gælder for afgørelser truffet af miljøministeren i medfør af § 65 og afgørelser truffet af miljøministeren i medfør af §§ 50, 51 og 53 i sager, hvor ministeren har besluttet at overtage kommunalbestyrelsens beføjelser i medfør af § 65.

§ 77. Klage til Natur- og Miljøklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse, de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, og en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 2. Når myndigheden videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Natur- og Miljøklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Stk. 3. Myndigheden skal straks underrette Natur- og Miljøklagenævnet, hvis den, efter at klagen er videresendt til nævnet, inddrages i forhandlinger med adressaten for afgørelsen og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, der er af betydning for klagen. Natur- og Miljøklagenævnet kan sætte behandlingen af sagen i bero, indtil forhandlingerne er afsluttet. Myndigheden underretter nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.

§ 78. Miljøministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser, der enkeltvis er af mindre betydning for beskyttelsen af natur, miljø og landskab, ikke kan påklages til anden administrativ myndighed.

§ 79. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen eller beslutningen er meddelt. Er afgørelsen eller beslutningen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Stk. 2. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

§ 80. En klage over et påbud eller forbud efter §§ 39, 42 eller 54 e eller over en afgørelse efter § 50 eller § 51 har opsættende virkning, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Stk. 2. En klage over et påbud eller et forbud, jf. §§ 39, 42 eller 54 e, som kommunalbestyrelsen har besluttet skal efterkommes straks, jf. § 59, har dog ikke opsættende virkning, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Stk. 3. Natur- og Miljøklagenævnet kan beslutte, at en klage over et påbud eller forbud, jf. §§ 39, 42 eller 54 e, skal have opsættende virkning, uanset at kommunalbestyrelsen har besluttet, at en klage ikke skal have opsættende virkning, jf. § 59, stk. 2.

§ 81. En klage over en tilladelse efter § 10, godkendelse efter §§ 11, 12 eller 16 eller dispensation efter § 9 har ikke opsættende virkning, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet, jf. dog stk. 3.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 indebærer ingen begrænsninger i Natur- og Miljøklagenavnets adgang til at ændre eller ophæve en påklaget tilladelse, godkendelse eller dispensation.

Stk. 3. En tilladelse efter § 10 eller godkendelse efter § 11 eller § 12, der indeholder vilkår efter § 27, stk. 1, nr. 2, og stk. 2, må ikke udnyttes før klagefristens udløb. En klage over tilladelser efter § 10 eller godkendelser efter § 11 eller § 12, der indeholder vilkår efter § 27, stk. 1, nr. 2, og stk. 2, har opsættende virkning, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

§ 82. Miljøministeren kan fastsætte regler om, at visse tilladelser eller godkendelser ikke må udnyttes inden for klagefristen, og at en klage skal have opsættende virkning.

§ 83. Når klage indgives til kommunalbestyrelsen, underretter kommunalbestyrelsen straks adressaten for den afgørelse, der klages over, om klagen.

§ 84. Kommunalbestyrelsens afgørelser kan påklages af 1) afgørelsens adressat, 2) miljøministeren, når væsentlige nationale eller internationale interesser er berørt, og 3) enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.

Stk. 2. Miljøministerens afgørelser kan påklages af 1) afgørelsens adressat og 2) enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.

Stk. 3. Sundhedsstyrelsen kan påklage afgørelser efter kapitel 3. Sundhedsstyrelsen kan endvidere tillægges klageret i regler, der udstedes i medfør af loven.

Stk. 4. Miljøministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser efter loven kan påklages af bestemte myndigheder i andre lande.

§ 85. Danmarks Fiskeriforening kan påklage kommunalbestyrelsens og miljøministerens afgørelser efter bestemmelserne i kapitel 3 og 4, for så vidt angår spørgsmål om forurening af vandløb, søer eller havet.

Stk. 2. Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark kan påklage kommunalbestyrelsens og miljøministerens afgørelser efter bestemmelserne i kapitel 3 og 4, for så vidt angår spørgsmål om forurening af vandløb og søer.

Stk. 3. Arbejderbevægelsens Erhvervsråd kan påklage kommunalbestyrelsens og miljøministerens afgørelser, når væsentlige beskæftigelsesmæssige interesser er berørt.

Stk. 4. Forbrugerrådet kan påklage kommunalbestyrelsens og miljøministerens afgørelser i det omfang, de er væsentlige og principielle.

§ 86. Lokale foreninger og organisationer, der har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål, kan påklage afgørelser, som foreningen eller organisationen har ønsket underretning om, jf. § 61.

Stk. 2. Lokale foreninger og organisationer, der efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, kan påklage afgørelser, som foreningen eller organisationen har ønsket underretning om, jf. § 61, når afgørelsen berører sådanne interesser og klagen har til formål at varetage natur- og miljøbeskyttelse.

§ 87. Landsdækkende foreninger og organisationer, der efter deres vedtægter har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål, kan påklage afgørelser truffet med hjemmel i bestemmelserne i kapitel 3, 4 og 5 a.

Stk. 2. Landsdækkende foreninger og organisationer, der efter deres vedtægter har til formål at varetage væsentlige rekreative interesser, kan påklage afgørelser truffet med hjemmel i bestemmelserne i kapitel 3, 4 og 5 a, når afgørelsen berører sådanne interesser og klagen har til formål at varetage natur- og miljøbeskyttelse.

§ 88. Natur- og Miljøklagenævnet kan til efterprøvelse af klageberettigelsen forlange, at foreningen eller organisationen fremsender vedtægterne.

§ 89. En afgørelse i en klagesag skal indeholde en frist for afgørelsens efterkommelse. Når der foreligger særlige forhold, kan det dog bestemmes, at afgørelsen skal efterkommes straks.

§ 90. Søgsmål til prøvelse af afgørelser efter loven eller de regler, der fastsættes i medfør af loven, skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen eller beslutningen er meddelt. For afgørelser meddelt efter kapitel 5 a er fristen dog 12 måneder. Er afgørelsen eller beslutningen offentligt bekendtgjort, regnes søgsmålsfristen fra bekendtgørelsen.